

เทศน์อบรมพระก่อนปาฏิโมกข์ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

กิเลสเพ่นพ่าน

ประชาชนก็แสวงบุญ คนก็กำลังตื่นเนื้อตื่นตัวขึ้นบ้าง พร้อม ๆ กันกับข้าศึกล้อมหน้าล้อมหลัง ข้าศึกกิเลสนั้นก็แหละ เรื่องพิสดารของกิเลสแสดงขึ้นมาเรื่อย ๆ เรื่องพิสดารของธรรมที่จะให้ตามกิเลสไม่ค่อยมี กิเลสพิสดารขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ดูก็รู้ ดูก็รู้ เดินไปไหนหลับตาอยู่ปิดไม่ให้รู้ไม่ได้ มันรู้อยู่นั้น ในวัดก็เห็นอยู่นั้นรู้อยู่นั้น ออกนอกวัดไปก็รู้ก็เห็นอยู่นั้น ก็กิเลสมันเต็มหัวใจของคน แสดงออกมาจากหัวใจคนทำไมจะไม่รู้ใครไปดูมัน ถ้าไม่ดูมีร้อยตาพันตาก็ไม่เห็น ถ้าดูหลับตาก็เห็นก็รู้ ก็ใจไม่ได้หลับนี้ใจหลับเมื่อไร ความรู้อันนั้นไม่ได้หลับ สิ่งที่หลับก็คือกิเลสปิดไว้เท่านั้นเอง มันไม่เห็นเห็น มีร้อยตาพันตาแสนตาก็ไม่เห็นถ้าไม่ใช่ตาปัญญา ตาสติตาปัญญาอยู่เฉย ๆ ก็เห็นเพราะสิ่งเหล่านี้สัมผัสสัมพันธ์กับความรู้อยู่ตลอดเวลา ถ้ามีสติดูก็รู้

พระเถรเรานี่เหลวไหลเข้ามาแล้วนะ เพียงผมไม่ค่อยสะดวกสบาย แค่นี้ผมก็รู้แล้ว มันเพ่นพ่านมากทีเดียวกิเลสของพระเถรเรานี่ เราอย่าเข้าใจยามาภูมิใจว่าวัดนี้ปฏิบัติเคร่งครัดดี มันไม่เป็นท่าอะไรนะเดี๋ยวนี้ ยิ่งเลวลง ๆ เราก็ไม่ค่อยสบายเท่าไร ดูแลไม่ค่อยสะดวกเหมือนแต่ก่อน กิเลสอยู่บนหัวใจของพระก็ยิ่งสะดวก สะดวกทุกอย่างที่แสดงออกมา เจ้าตัวนั้นไม่รู้ยังเพลินใจไปเรื่อย ๆ กิเลสมันแสดงอาการเพลินอยู่ที่ภริยาของพระแต่พระไม่รู้ จะทำยังไง สอนให้รู้ทุกวันมันก็ไม่รู้ มองพับมันขวางทันที ขวางตาทันที ดูไปที่ไหนดูไม่ได้นะเดี๋ยวนี้ นับวันเหลวไหลลง ๆ เอ๊ะ ยังไงกันอย่างนี้

อดคิดย้อนหลังไปถึงสมัยพ่อแม่ครูอาจารย์มันไม่ได้ดังที่เคยพูดเสมอ เราอกจะแตก พ่อแม่ครูอาจารย์สุขภาพลดลง ๆ ยิ่งป่วยด้วยแล้ว เราผู้คอยดูแลความสงบของวัด เพียงความสงบของวัดเท่านั้นเราก็ออกจะแตก อย่าไปว่าความสงบของหัวใจพระเถรเลย จนถึงได้พูดว่านี่มันกำลังซ่อนเล็บนะ ถึงซ่อนมันก็พ้นออกมา มันอดพ้นออกมาไม่ได้เล็บนั้นนะ พอพ่อแม่ครูอาจารย์ล่วงลับไปนี่มันจะแสดงเต็มเพลงของมันละนะ ใครมียังไง ๆ มันจะแสดงลวดลายให้เต็มที่ละนะ มันก็เป็นจริง ๆ

นี่ก็เพียงแค่นี้ เราไม่ค่อยสะดวกสบาย ปีนี้สุขภาพลดลงมากกว่าทุกปี แล้วดูพระเถรจนจะดูไม่ได้ละนี่ มันอะไรก็ไม่รู้ เจ้าของยังเพลินยังภูมิใจเจ้าของอยู่ มันไม่ทันปฏิบัติอย่างนี้นะ ไม่ทันกับกิเลสมันละ มันเหยียบย่ำอยู่ตลอดเวลา เราอยากพูดอย่างนี้จะขึ้นเวทีแล้วถึงจะได้ต่อยกันอะไร มันต่อยเราอยู่ตลอดเวลา ขึ้นเวทีไม่ขึ้นเวทีมัน

เหยียบย่ำทำลายอยู่ตลอดเวลา จะเอาอะไรไปต่อสู้ พอจะมีกำลังไปขึ้นเวทีต่อสู้ ก็มัน
แหลกอยู่ตั้งแต่ยังไม่ได้ขึ้นเวทีอยู่แล้วเป็นประจำ

พูดเสมอว่าไม่มีอะไรแหลมคมยิ่งกว่ากิเลสนะในสามแดนโลกธาตุนี้ มันถึงได้
อยู่บนหัวใจของสัตว์ กลืนสัตว์ พาเกิดแก่เจ็บตาย พาตีใจเสียใจ พาให้โลกให้โกรธให้
หลง พาให้แสดงราคาตัวตน อยู่ตลอดเวลาบนหัวใจ มันไม่แหลมคมขนาดนั้นใครก็
ควรจะรู้เรื่องของมัน และควรจะมีการคัดค้านต้านทานหรือต่อสู้กันบ้าง แต่ไม่รู้จะ
ต่อสู้อะไร ไม่รู้เลย ล้มไปก็ล้มไปทั้งสลับ ตื่นขึ้นมาก็จ้วงเจีย มันก็ต่อเยเอา ๆ เลยไม่
ทราบว่าจะเอาทำไหนสู้มัน ไม่ใช่ทำที่ปิดป้อง ไม่ใช่ทำตบต่อเย มีแต่ทำหางย้อ ๆ แล้ว
เอาทำไหน ทำเหล่านี้ไม่ใช่ทำชนะ เป็นทำถูกรู้ ๆ ทั้งนั้นอย่าว่าทำแพ้อธรรมดาเลย นี่ซิ
เราถึงได้อ่อนใจกับหมู่กับเพื่อน

ยิ่งพิจารณาถึงปฏิปทาที่เจ้าของดำเนินมาด้วยแล้ว ยิ่งทำให้อิดหนาระอาใจต่อ
การดำเนินของหมู่ของเพื่อน ตั้งทำอยู่ขนาดไหนมันยังต่อเยเสีย ทั้ง ๆ ที่ตั้งทำ ทั้ง ๆ ที่
ลืมนตาอยู่นั้น มันใส่เอาลูกตานั้นเลย ลืมตาดูมันแต่ยังไม่เห็นมัน มันต่อเยเอาลูกตาแตก
ไปแล้ว กิเลสแหลมขนาดนั้นละ ถ้าอยากจะทำทราบ เอ้า ตั้งสติให้ดี ปัญญาให้ดี ฟิตกัน
เข้า ๆ ก็ให้เห็นลวดลายของมันไปบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ในเบื้องต้น ต่อไปมันเย็บที่ไหนมัน
ทันทันที่ ๆ

สติปัญญาไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เป็นธรรมอันเกรียงไกรมากสำหรับการปราบกิเลส
ถ้าไม่ใช่สติปัญญาแล้วไม่ทัน เพียรก็ไม่ทราบเพียรแบบไหน อุตส่าห์อุตส่าห์แบบไหนก็
ไม่รู้ สติปัญญาไม่มีเอาอะไรมาเป็นความอุตส่าห์ เอาอะไรมาเป็นความเพียร

นี่เคยพอแล้วไม่ใช่คุณนะ ถึงได้นำมาพูดให้หมู่เพื่อนฟัง สอนก็สอนทุกแง่ทุกมุม
การเทศนาว่าการหมู่เพื่อนไม่ว่าจะแสดงออกในแง่ใด พูดที่เล่นที่จริงก็มีความหมายอยู่
ในนั้น ๆ ให้ได้พิจารณา ถ้าสติปัญญาไม่มีเอาอะไรมาพิจารณา ดีไม่ดีก็ฟังเพลินไป
เฉย ๆ ไม่ได้คิด ไม่ได้เป็นข้อคิด

*****